

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Propedeutika						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Kerekes Erzsébet egyetemi tanársegéd						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Kerekes Erzsébet egyetemi tanársegéd						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					28
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70				
3.8 A félév össz-óraszama	56 fiz./154 konv.				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • C1. A filozófia alapfogalmainak és alapelméleteinek/rendszereinek azonosítása és definiálása adott filozófiai szövegek mentén. A filozófiai problémák sajátosságainak definiálása más human tudományokhoz képest • C 2: Eszmék megfogalmazása és rendszerezése, általános és ágazati filozófiai problémákban való tájékozódás • C3: Megoldások erős és gyenge pontjainak azonosítása (logikai elemzés és értékelés révén), problémákra adott alternatív megoldások vagy alternatív konklúziók megfogalmazása • C4: Cselekedetek, tapasztalatok és az emberi létezés elveinek, okainak és jelentéseinek (értelmeinek) azonosítása
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A megszerzett ismeretek helyes alkalmazási, kombinálási, továbbadási képessége • Szóbeli és írásbeli kommunikációs készség fejlesztése a filozófiai terminológia specifikus használatával • Kutatási kompetenciák, információ-keresés és számítógép-használat, szövegszerkesztés

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A hallgatók bevezetése az alapvető filozófiai kérdésfeltevések és problémakörök tárgyalásába.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A filozófia művelésével, a filozófiai gondolkodásmód sajátosságaival kapcsolatos ismeretek és készségek kialakítása; a filozófia lényegét megvilágító és a filozófiával való foglalkozás értelmét hordozó kérdések felvázolása. • Betekintés – a filozófiai problematizálás fontosabb irányain keresztül (filozófiatörténeti, logikai, etikai, esztétikai, ontológiai, ismeretelméleti, nyelvfilozófiai, politikai filozófiai, vallásfilozófiai kérdések) – a filozófiának önmagához, a saját történetéhez valamint a kortárs tapasztalatokhoz való viszonyába. • A kiemelkedő filozófiai teljesítmények valamint a tudomány, a vallás, a művészetek, az erkölcsi és politikai normarendszerek által hordozott szellemi horizontok és kulturális értékrendek közötti kapcsolatok vizsgálata. • A filozófiai alkotásban rejlő elemző, érvelő és értelmező eljárások, kritikai és rendszeralkotó képességek kimutatása. • A filozófiai gondolkodásmód reflexív és spekulatív sajátosságainak feltárása. • A filozófiai fogalomalkotás, terminológia, nyelvezet fontosabb jellemzőinek számbavétele.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezető előadás: a féléves tanmenet és a hozzá kapcsolódó könyvészeti anyag ismertetése, megbeszélése. Bevezetés a könyvészeti tájékozódással	Előadás, eligazítás, megbeszélés, látogatás	

és könyvtárhasználattal kapcsolatos ismeretekbe. Könyvtárlátogatás.		
A „propedeutika” értelme és jelentősége A „Mi a filozófia?” kérdésének a sajátossága, szerkezete, története és filozófiai súlya; Bevezetés az antik filozófiába.	Előadás, szövegelemzés	
Bevezetés a középkori filozófiába	Előadás, szövegelemzés	
Bevezetés az etikába	Előadás, szövegelemzés	
Bevezetés az esztétikába és a művészetfilozófiába.	Előadás	
Bevezetés az újkori filozófiába	Előadás, fogalomelemzés	
Bevezetés a jelenkori filozófiába	Előadás	
	Előadás	
Bevezetés a politikai filozófiába	Előadás, vita	
Bevezetés az ontológiába	Előadás, vita	
Bevezetés az ismeretfilozófiába	Előadás, vita	
Bevezetés a nyelv filozófiai kérdéseibe	Előadás	
Bevezetés a vallásfilozófiába	Előadás	
A filozófia a mai világban	Előadás	
<p>Könyvészet</p> <p>Aristoteles: <i>Metafizika</i>. Budapest, 1992. Első könyv, 1. és 2. fejezet. 33–41.</p> <p>Aurelianus Augustinus: <i>Vallomások</i>. Gondolat, Budapest, 1982. VII. könyv, XX-XXI. fejezet; X. könyv, I-VII. fejezet. 208–212., 277–287.</p> <p>Maurice Blanchot: A műalkotás jellemzői. In: <i>Uő: Az irodalmi tér</i>. Kijarat Kiadó, Budapest, 2005.</p> <p>Lucien Braun: <i>A filozófiatörténet története</i>. Holnap Kiadó, Budapest, 2001. Bevezetés, és §§ 1–2. 13–31.</p> <p>René Descartes: <i>Elmélkedések az első filozófiáról</i>. Atlantisz, Budapest, 1994. Első elmélkedés.</p> <p>Hans-Georg Gadamer: Szöveg és interpretáció. In: <i>Szöveg és interpretáció</i> (szerk. Bacsó Béla) Cserépfalvi, Budapest, é.n. 18–42.</p> <p>Martin Heidegger: A filozófia vége és a gondolkodás feladata. In: <i>Költőien lakozik az ember</i>. T-Twins/Athenaeum, Budapest, 1994.</p> <p>Heidegger, M.: Mit jelent gondolkodni? In: <i>Szöveg és interpretáció</i>. Bacsó, B. (szerk.) Cserépfalvi, Budapest, 1991. 7-16</p> <p>Heller Ágnes: Filozófia létezik ma, hogyan lehetséges ma? In: <i>Filozófiai labdajátékok</i>. Gond-Palatinus, Bp., 2003. 450-472.</p> <p>Husserl, E.: A filozófia mint szigorú tudomány. In: <i>Válogatott tanulmányok</i>. Gondolat, Bp., 1972. 111-192.</p> <p>Karl Jaspers: A filozófia eredete. In: <i>Uő: Bevezetés a filozófiába</i>. Európa, Budapest, 1987. 17–28.</p> <p>Immanuel Kant: Pölitz féle metafizikai előadások. In: <i>Uő: A vallás a puszta ész határain belül</i>. Gondolat, Budapest, 1974.</p> <p>Király V. István: <i>Filozófia és Itt-Lét</i>. Erdélyi Híradó, Kvár. 1999.</p> <p>Merleau-Ponty, M.: <i>A filozófia dícsérete</i>. Európa, Bp., 2004. 9-81.</p> <p>Mezei Balázs: Kortárs vallásfilozófia: szisztematikus vázlat. In: <i>Vallásfilozófia Magyarországon: a hazai egyházak szellemi helyzete</i>. Áron Kiadó, Budapest, 1995. 1–23.</p> <p>Friedrich Nietzsche: <i>A történelem hasznáról és káráról</i>. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1989., illetve in: <i>Uő: Korszerűtlen elmélkedések</i>. Atlantisz, Budapest, 2006.</p> <p>Patocka, J.: Az élet egyensúlya és amplitúdója. In: <i>Mi a cseh?</i> Kalligram, Pozsony, 1989. 27-37.</p> <p>Platón: <i>Szókratész védőbeszéde</i>. Európa, Bp., é.n. 5-57.</p> <p>Platón: Állam. In: <i>Összes művei</i>. II. Európa, Budapest, 1984. VII. könyv, (a <i>Milyen tudományokkal kell nevelniünk a filozófust</i> c. fejezettől végig). 469–519.</p> <p>Richard Rorty: A filozófiatörténetírás négy fajtája. <i>Magyar Filozófiai Szemle</i>, 1986/3-4. 495–519.</p> <p>Max Scheler: <i>A filozófia lényegéről</i>. Szent István Társulat, Budapest, 2008.</p> <p>Leo Strauss: Mi a politikai filozófia? <i>Világosság</i>, 1994/7, 20–50.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezető szeminárium: a féléves könyvészeti anyag	előadás, beszélgetés,	

ismertetése, feladatok leosztása, módszertani elvárások tisztázása	irányítás	
Szókratész és a filozofálás Platón: <i>Szókratész védőbeszéde</i> . 5-57. J. Patocka: Negatív platonizmus. In: <i>Mi a cseh?</i> 41-45. <i>Bevezetés a filozófiába</i> . Szerk. Steiger Kornél. 39-41.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
Arisztotelész osztályozása a tudományokról Arisztoteles: <i>Metafizika</i> . 169-221. Arisztotelész: A keletkezésről és pusztulásról. <i>Magyar Filozófiai Szemle</i> . 1988/3-4. 291-367.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
P. Hadot: <i>A filozófia mint életforma</i> I. Kant: Pöhlitz-féle metafizikai előadások. In: <i>A vallás a pusztán ész határain belül és más írások</i> . 123-129. Kelemen János: „Korlátozni” és „merni a tudást”. In: <i>Az ész képe és tette</i> . 221-265. Kiss Endre: <i>Az iskola és az univerzális filozófia között. Kant és a Königsberg-tényező</i> . 57-72.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
A módszer kérdése R. Descartes: <i>Értekezés a módszerről</i> . 15-66. W. Röd: Hagyomány és újítás a filozófiában. 309-332. <i>Bevezetés a filozófiába</i> . Szerk. Steiger Kornél. 161-164.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
E. Husserl: <i>A filozófia mint szigorú tudomány</i> . 111-192. K. Popper: <i>A tudományos kutatás logikája</i> . 31-59, 60-69. L. Laudan: <i>A tudomány áltudománya</i> . 477-495.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
K. Jaspers: <i>Bevezetés a filozófiába</i> . 5-151. Fehér M. István: <i>Metafizika, hermeneutika, szkepszis</i> . 25-37. <i>Bevezetés a filozófiába</i> . Szerk. Steiger Kornél. 325-332.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
Bevezető szeminárium: a féléves könyvészeti anyag ismertetése, feladatok leosztása, módszertani elvárások tisztázása	előadás, beszélgetés, irányítás	
M. Heidegger: <i>A filozófia vége és a gondolkodás feladata</i> . M. Heidegger: <i>Mit jelent gondolkodni?</i> 7-16. Ropolyi László: <i>Mit jelent gondolni?</i>	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
J. Patocka: Az élet egyensúlya és amplitúdója. In: <i>Mi a cseh?</i> 27-37. J. Patocka: Mi az egzisztencia? <i>Gond</i> . 1997/13-14. 81-100. J. Patocka: Ideológia és élet az ideában. <i>Magyar Napló</i> . 9. 1997/2. 30-33.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
Vajda Mihály: <i>A filozófus megszünt quantité</i>	problematizáló	

<p><i>negligeable lenni filozófiája számára.</i> Vajda Mihály: Sors vagy megváltás. <i>Thalassa</i>. 1999/2–3. 111-118. Vajda Mihály: Megtanul-e még Európa gondolkodni? In: <i>Útkereső értelmezések</i>. Susszer Zoltán László (szerk.), 2004. 116-132.</p>	<p>szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés</p>	
<p>Heller Ágnes: <i>Filozófia létezik ma, hogyan lehetséges ma?</i> 450-472. Heller Ágnes: A filozófia - a priori határok nélkül - Rorty szemeivel. In: <i>Filozófiai labdajátékok</i>. 339-363. Kalmár Zoltán: <i>Szakik lettek-e a filozófusok?</i> http://www.c3.hu/~prophil/profi022/szakik.html</p>	<p>problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés, összehasonlítás</p>	
<p>Reflexivitás és konstrukció R. Rorty: <i>A filozófia mint tudomány, mint metafora és mint politika</i>. R Rorty: <i>Esetlegesség, ironia és szolidaritás</i>. 23-45. R. Rorty: <i>Megismerés helyett remény</i>. Jelenkor, Pécs, 1997. 16-17.</p>	<p>problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés, összehasonlítás</p>	
<p>M. Merleau-Ponty: <i>A filozófia dicsérete</i>. 9-81. Király V. Isván: Mi végre az alkalmazott filozófia? In: <i>Az alkalmazott filozófia esélyei</i>.</p>	<p>Problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés, összehasonlítás</p>	
<p>Könyvészet Platón: <i>Szókratész védőbeszéde</i>. 5-57. J. Patocka: Negatív platonizmus. In: <i>Mi a cseh?</i> 41-45. <i>Bevezetés a filozófiába</i>. Szerk. Steiger Kornél. 39-41. Arisztotelész osztályozása a tudományokról Arisztoteles: <i>Metafizika</i>. 169-221. Arisztotelész: A keletkezésről és pusztulásról. <i>Magyar Filozófiai Szemle</i>. 1988/3-4. 291-367. R. Descartes: <i>Értekezés a módszerről</i>. 15-66. M. Heidegger: <i>A filozófia vége és a gondolkodás feladata</i>. M. Heidegger: <i>Mit jelent gondolkodni?</i> 7-16. Heller Ágnes: <i>Filozófia létezik ma, hogyan lehetséges ma?</i> 450-472. Heller Ágnes: A filozófia - a priori határok nélkül - Rorty szemeivel. In: <i>Filozófiai labdajátékok</i>. 339-363. E. Husserl: <i>A filozófia mint szigorú tudomány</i>. 111-192. K. Jaspers: <i>Bevezetés a filozófiába</i>. 5-151. <i>Bevezetés a filozófiába</i>. Szerk. Steiger Kornél. 325-332. Fehér M. István: <i>Metafizika, hermeneutika, szépségszisztematika</i>. 25-37. P. Hadot: <i>A filozófia mint életforma</i> I. Kant: Pöhlitz-féle metafizikai előadások. In: <i>A vallás a pusztán ész határain belül és más írások</i>. 123-129. Kelemen János: „Korlátozni” és „merni a tudást”. In: <i>Az ész képe és tette</i>. 221-265. Kiss Endre: <i>Az iskola és az univerzális filozófia között. Kant és a Königsberg-tényező</i>. 57-72. Kalmár Zoltán: <i>Szakik lettek-e a filozófusok?</i> http://www.c3.hu/~prophil/profi022/szakik.html Király V. Isván: Mi végre az alkalmazott filozófia? In: <i>Az alkalmazott filozófia esélyei</i> M. Merleau-Ponty: <i>A filozófia dicsérete</i>. 9-81. K. Popper: <i>A tudományos kutatás logikája</i>. 31-59, 60-69. Ropolyi László: <i>Mit jelent gondolni?</i> L. Laudan: <i>A tudomány áltudománya</i>. 477-495 W. Röd: <i>Hagyomány és újítás a filozófiában</i>. 309-332. <i>Bevezetés a filozófiába</i>. Szerk. Steiger Kornél. 161-164. R. Rorty: <i>A filozófia mint tudomány, mint metafora és mint politika</i>.</p>		

R Rorty: *Esetlegesség, ironia és szolidaritás*. 23-45.

R. Rorty: *Megismerés helyett remény*. Jelenkor, Pécs, 1997. 16-17.

Vajda Mihály: *A filozófus megszűnt quantité negligible lenni filozófiája számára*.

Vajda Mihály: Sors vagy megváltás. *Thalassa*. 1999/2-3. 111-118.

Vajda Mihály: Megtanul-e még Európa gondolkodni? In: *Útkereső értelmezések*. Susszer Zoltán László (szerk.), 2004. 116-132.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A kurzus tartalma kompatibilis az európai és amerikai egyetemeken tartott kurzusokkal alapképzés szintjén, valamint megfelel a szakmai közösség követelményeinek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jelenlét, aktív részvétel	Jelenléti ív	15%
	Mobilitás, kreativitás	Vitákban való részvétel	30%
10.5 Szeminárium / Labor	Félévi dolgozat	Bemutatása, szerkesztése	40%
	elemzési, értelmezési, problematizáló készség, kreativitás, jelenlét	Referátumok bemutatásának értékelése, vitákban való részvétel, jelenléti ív	15%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• Az előadásokon 70%-os, a szemináriumokon 100%-os részvétel• Minimum egy szemináriumi referátum készítése a félév folyamán• Félévi dolgozat elkészítése, bemutatása• A vitákban, megbeszélésekben való aktív részvétel			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2012. november 20.

Kerekes Erzsébet

Kerekes Erzsébet

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2012. november 21.

Demeter Márton Attila